

Keeruliste küte-ventilatsiooni-jahutuse projektide realiseerimine (sh primaarkontuuri kaasamine)

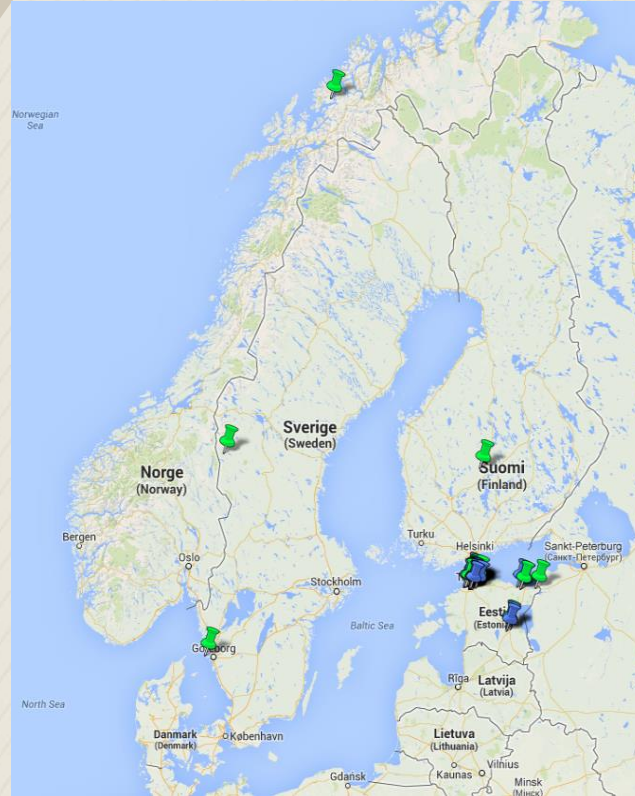
Kirill Jermilov

Virtex OÜ JUHATAJA

CHARTERED ENGINEER IN HVAC, EQF 8

DIPLOMA ENGINEER IN WATER SUPPLY AND SEWERAGE, EQF 7

Firmast

VIRTEX
PRECISION · SPEED · QUALITY

Asutatud:2007

Aktiivselt turul al. 2010

Hetkel 7 inseneri

2020 | 13 AASTAT
KOGEMUST

Hilton

Kõrghooned

Ujulad

Labori hooned

Rootsi objektid

Räägime konkreetsete objektide näitel:

Soojussõlmed

Kaugjahutusesõlmed

Energiavaiadega küte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

- Projekt realiseeritud 2014.a Tallinnas
- Soojussõlm on projekteeritud täisvõimsusele
- Väga suur SOE TARBEVEE tarbimine (200 hotellituba)
- Küte ja jahutussüsteemi integreeritud energiavaiade (maaküte) põhjal soojuspumbaga.

Keerulisus - **Esimene Eestis integreeritud energiavaiadega süsteem nii suure võimsusega. Ei olnud juhendid**

Energiavaidega küte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

Süsteemi põhiparameetrid

Hoone sees on 2 täisautomaatset soojusvahetitega soojussõlmesid

Hoone soojusvajadus välistemperatuuril $t=-21^{\circ}\text{C}$ on 2732 kW

KASIINO OSA SOOJUSSÕLM

Osa	Võimsus, kW
Soe tarbevesi	100
Ventilatsioon küte	230
Küte, radiaatorid	23

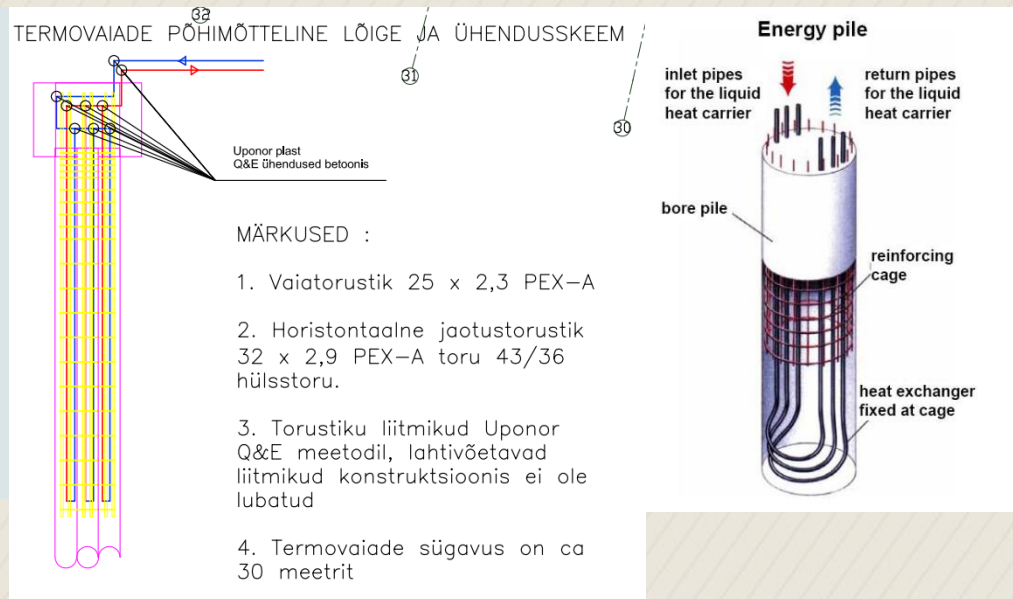
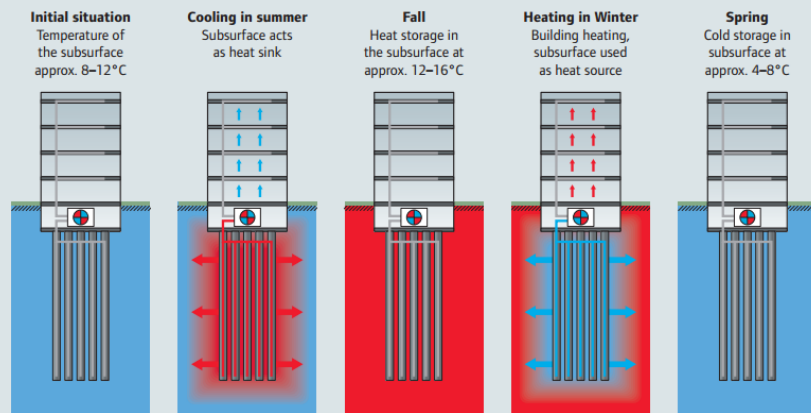
HOTELL I OSA SOOJUSSÕLM

Osa	Võimsus, kW
Soe tarbevesi	800
KÜTE KONVEKTORID/FAN-COILID	380
ventilatsiooni KÜTE SEADMED(hotell)	1083
Basseini osa küte	105

Energiavaidega küte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

ENERGIAVAIAD

Energy piles: Thermal utilization of the subsurface

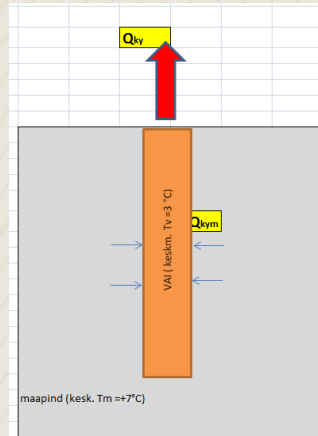

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

ENERGIAVAIAD

Kõige keerulisem ülesanne määrata energiavaiadest välja tuleva kütte ja jahutusvõimsust süsteemide dimensioneerimiseks

Selleks et toimiks soojust ülekande maapinnasest vaia sisse, vaia keskmine temperatuur peab olema madalam kui ümbritseva maapinna temperatuurist. (MAAPIND jahtub)

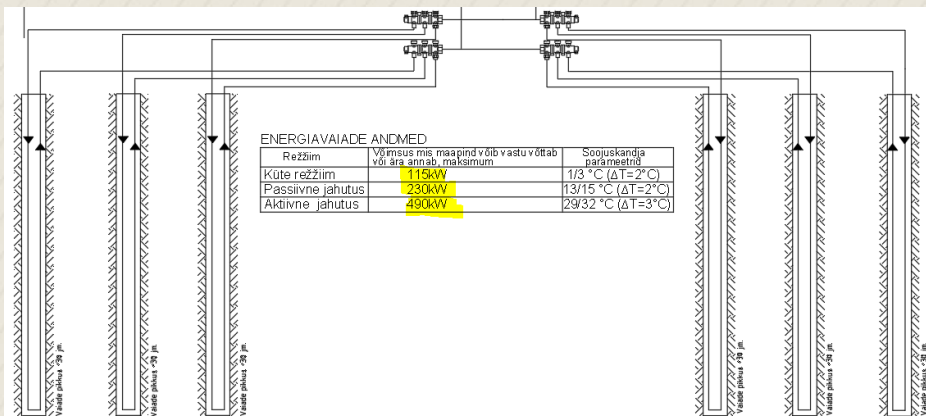

Kui võtta arvesse et maapinna ja vaia keskmine temperatuuride vahe $\Delta T = 4\text{ °C}$, ja vaia läbimõõt on 0,55 m siis võimalik saada 48 W/m (vaia pikkuse kohta)

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

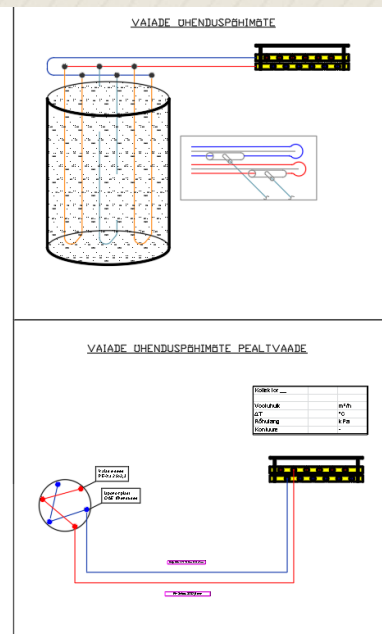
ENERGIAVAIAD

Kokku on ~82 aktiveeritud vaia

Võimsused

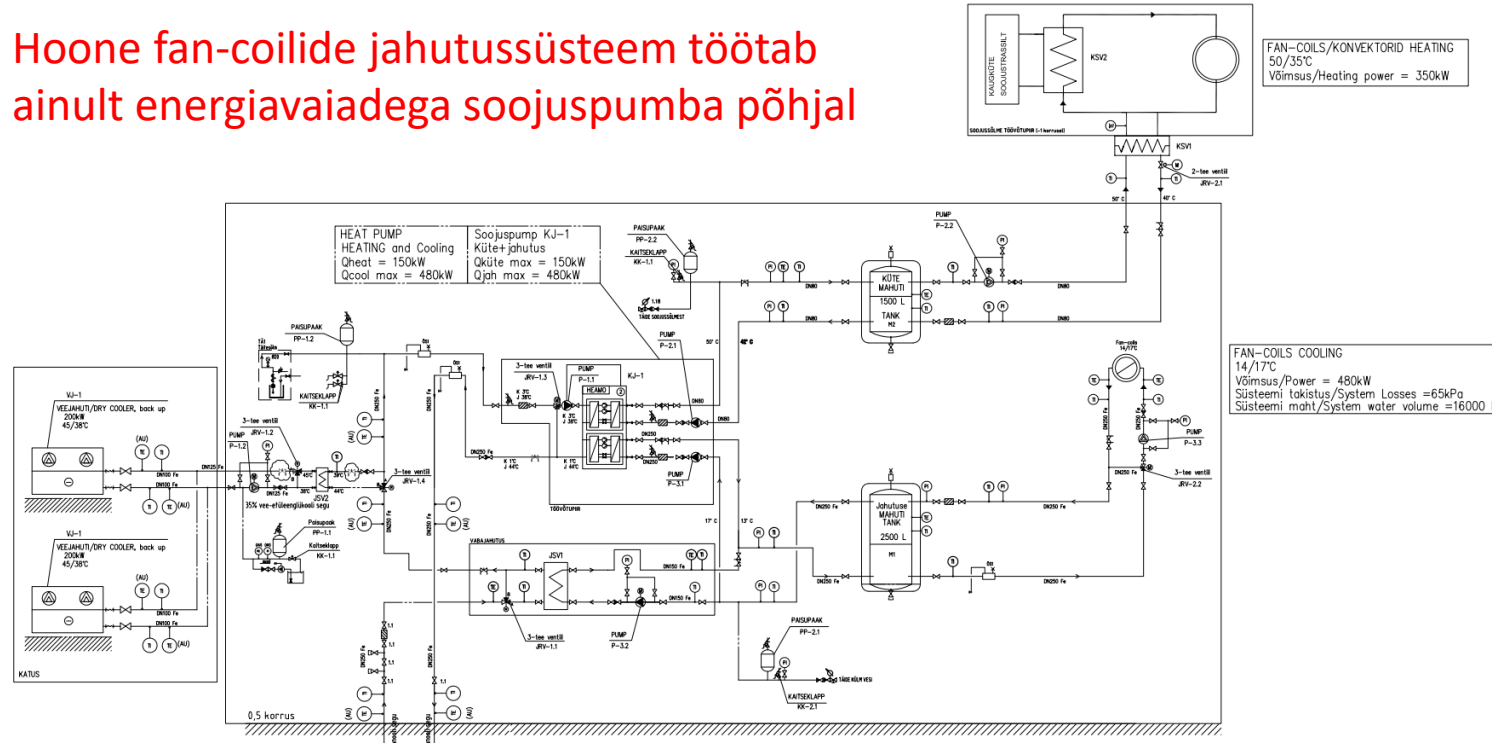
Energiavaide töövõttus

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

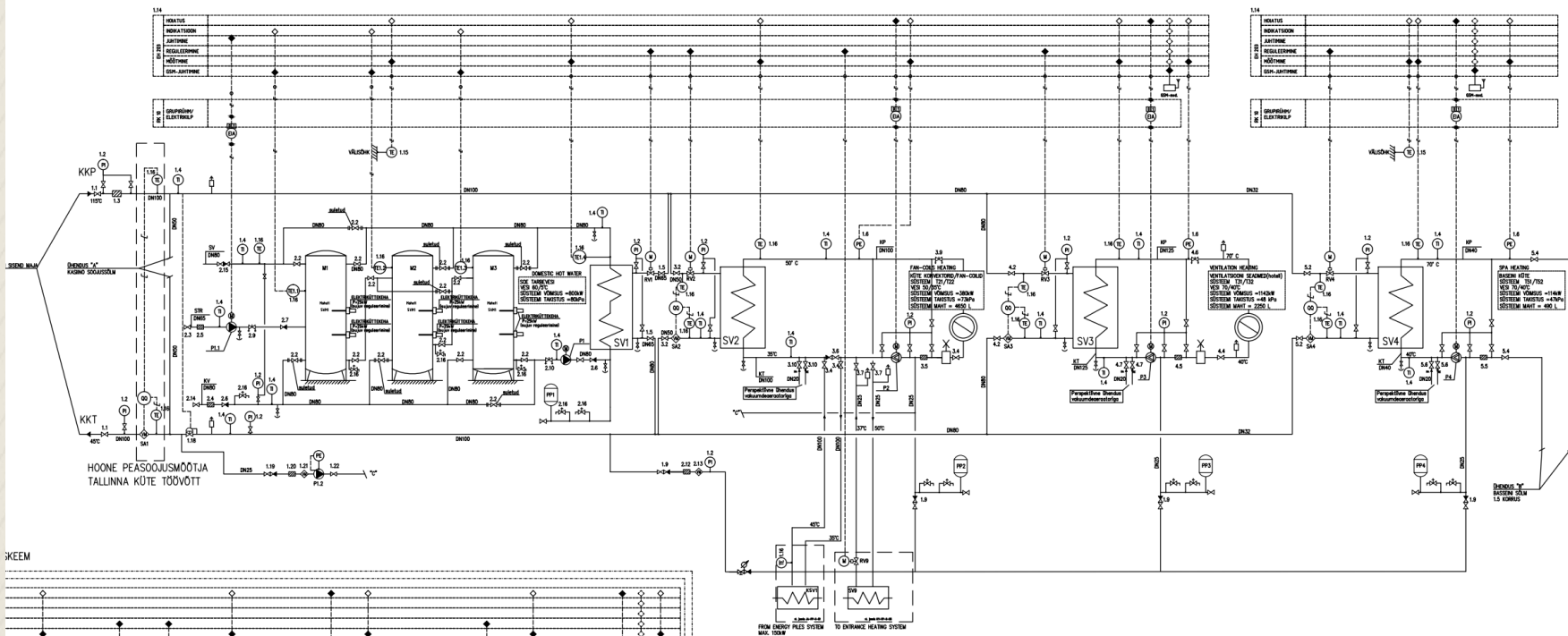
ENERGIAVAIAD

Hoone fan-coilide jahutussüsteem töötab ainult energiavaidega soojuspumba põhjal

Energiavaidega küte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

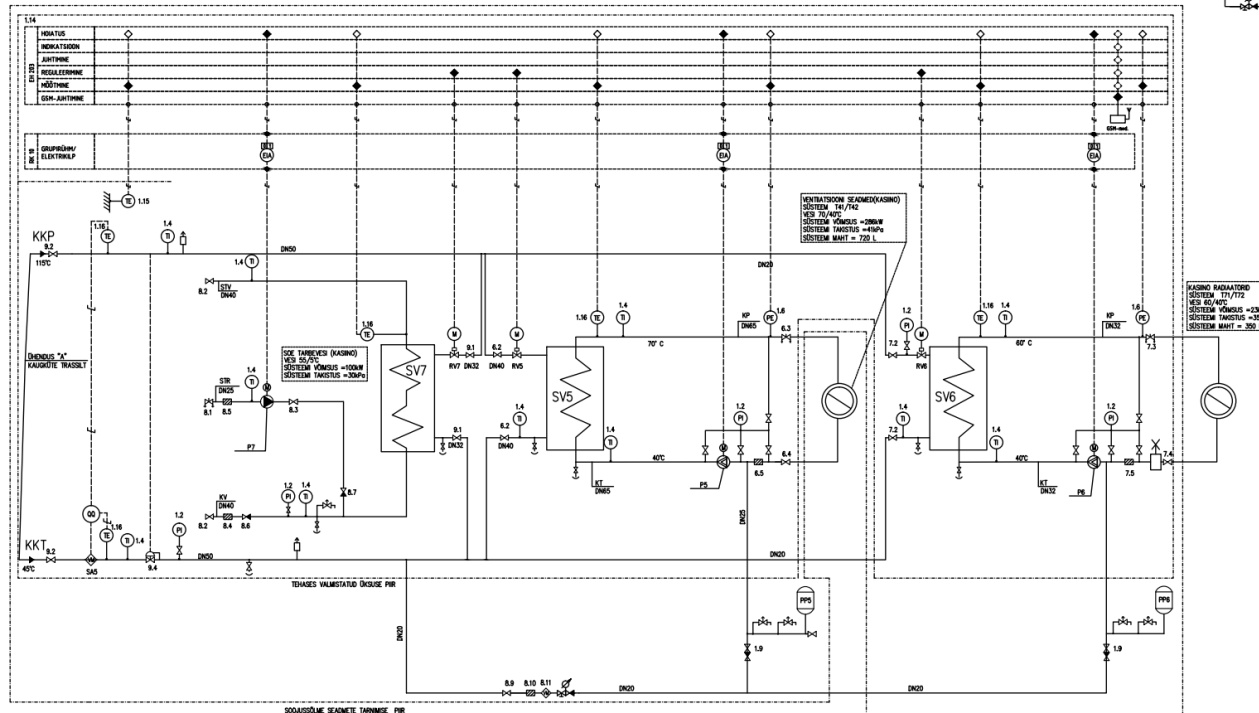
HOTELLI SOOJUSSÕLM

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

KASIINO SOOJUSSÕLM

HILTON TALLINN PARK, KASIINO SOOJUSSÕLME SKHEEM

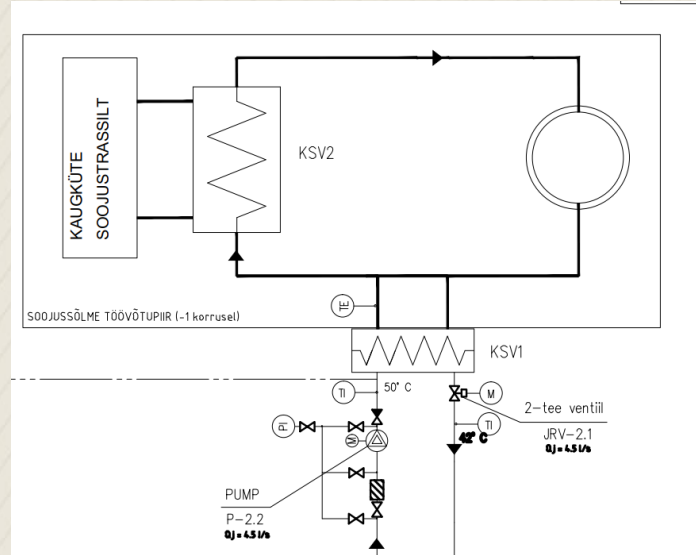
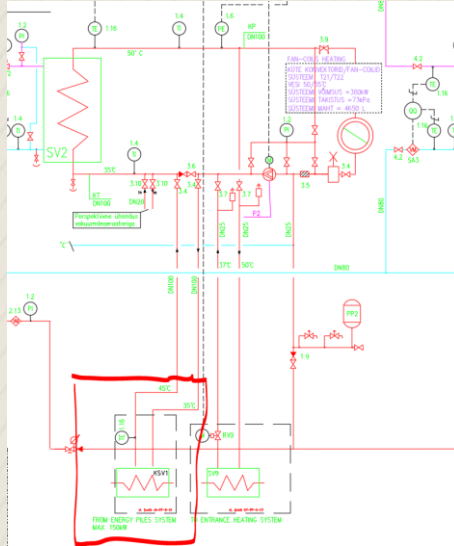

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

SOJUSSLÕLME INTEGREERIME SOOJSPUMBAGA

NB ! EI OLE KÕIGE PAREM LAHENDUS KAUGKÜTE ETTEVÕTE SEISUKOHALT

**2014A.
LAHENDUS**

MIKS ? Kasutab kaugküte järelküte režiimis

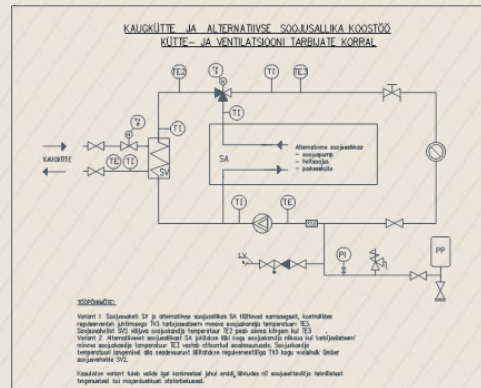
Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugkütte soojussõlmega Tallinnas

SOJUSSLÕLME INTEGRERIME SOJUSPUMBAGA

Alates 2019 a. on uus sojussõlmede juhend
Ja tõhus kaugkütte

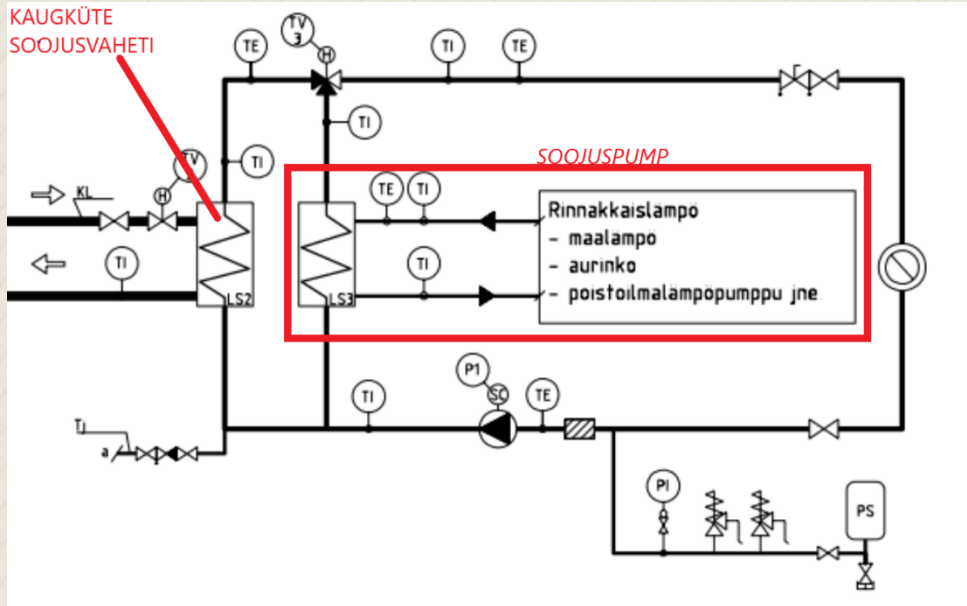
Alternatiivne sojusallikas peab olema
ühendatud sojussõlmega viisil, mis
välistab kõrge kaugkütte tagasivoolu
temperatuuri.

Kaugkütte kasutamine järelküte režiimis
sisuliselt keelatud

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

SOJUSSÕLME INTEGRERIME SOJUSPUMBAGA VÕIMALIK SKEEM 2020 AASTAL

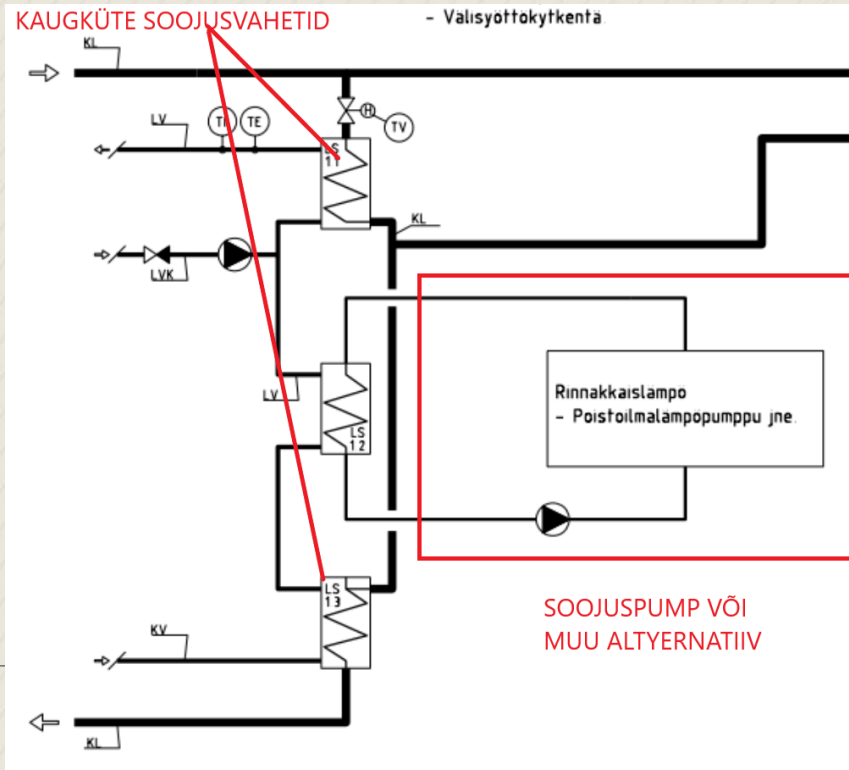

KÜTEKEHAD/VENTILATSIOON
SOOJUSVAHETID

LAHENDUS TAGAB MADALAMA
TAGASIVOOLU TEMPERATUURI
PRIMAAR POOLEL

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

SOJUSSLÕLME INTEGRERIME SOJUSPUMBAGA VÕIMALIK SKEEM 2020 AASTAL

SOE TARBEVESI
SOOJUSVAHETI

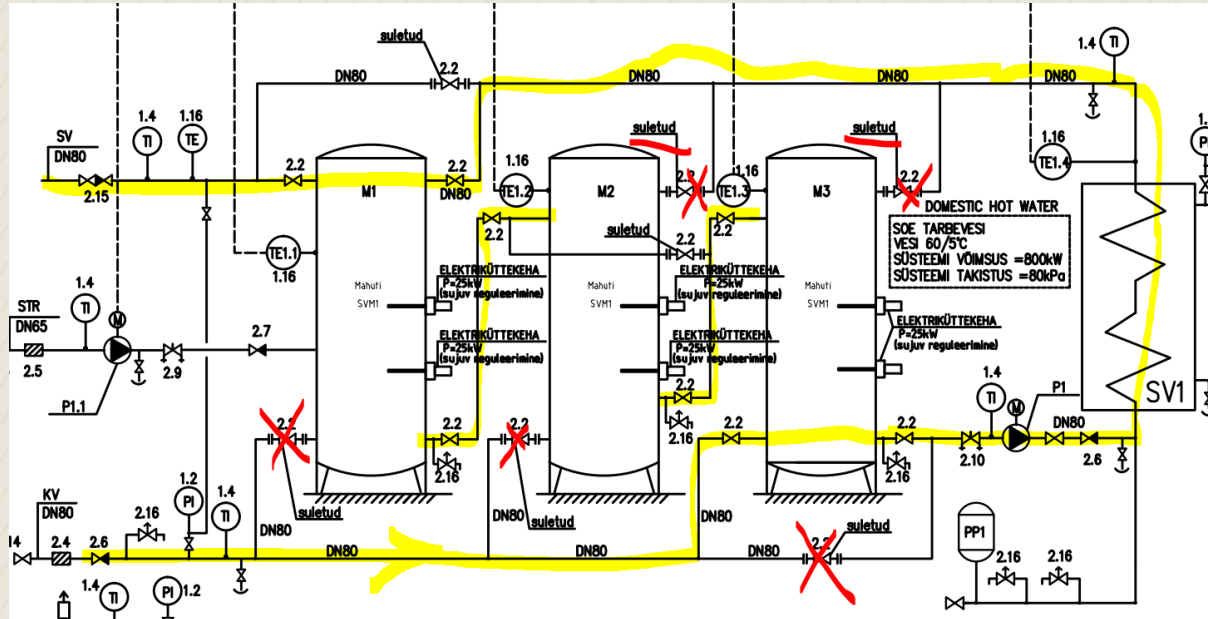
LAHENDUS TAGAB MADALAMA
TAGASIVOOLU TEMPERATUURI
PRIMAAR POOLEL

Energiavaidega kütte jahutus süsteemi sidumine koos kaugküte soojussõlmega Tallinnas

HOTELLI SOOJUSSÕLME ERIPÄRA

SUUR SOOJA TARBEVEE KOORMUS 200 HOTELL TUBA + SPA + RESTORAAN

JÄRELÜHENDUSEGA
TARBEVEEMAHUTID
3TK 2500L, KOKKU
7,5 M³

Soojusvaheti võimsus on
800kW

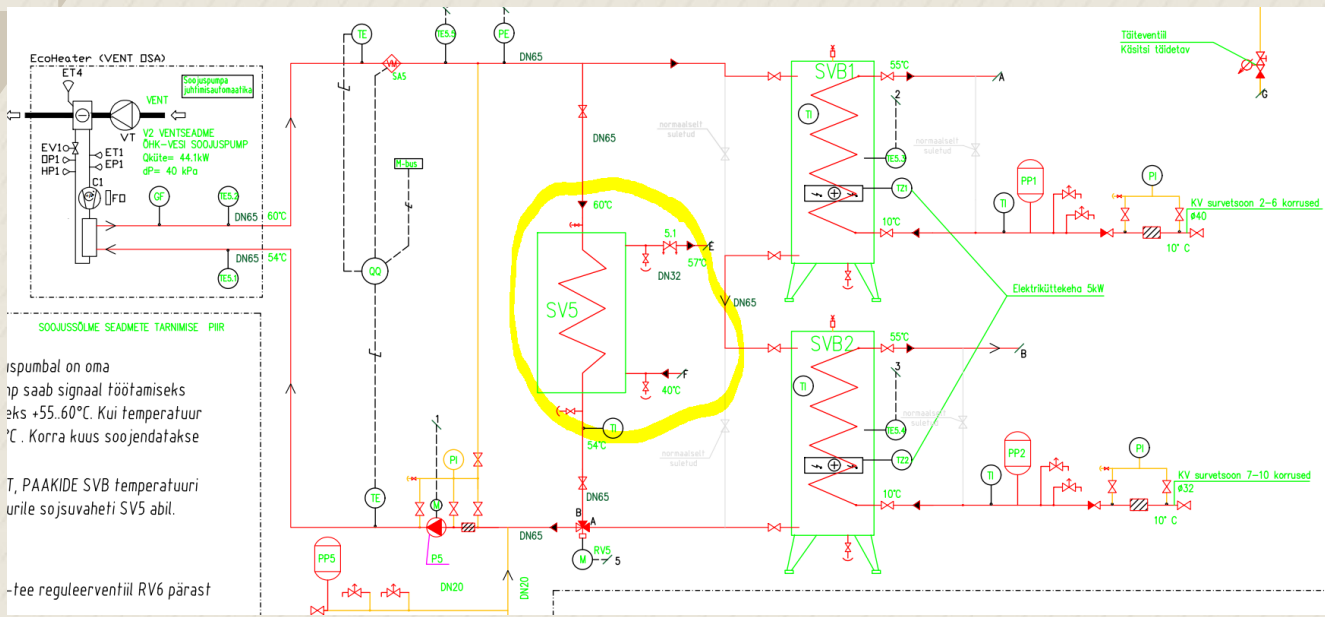
Igal paagil lisaks 50kw el.
Küte tennid

1 päev kaugküte välja lülitamsel, hotell isegi ei märganud et sooja tarbevesi kadus

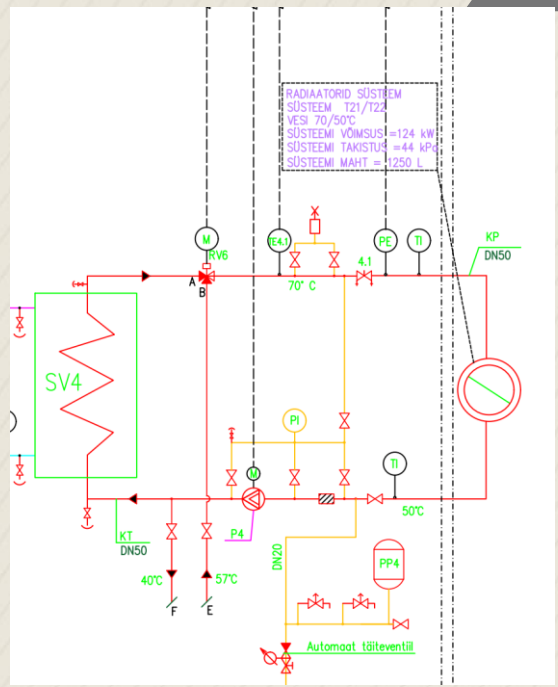
KORTERMAJA SOOJUSPUMBAGA INTEGRERITUD SOOJUSSÕLM 2019 A. PÄRNUS

LAHENDUS PEAB TAGAB MADALAMA TAGASIVOOLU TEMPERAATUURI

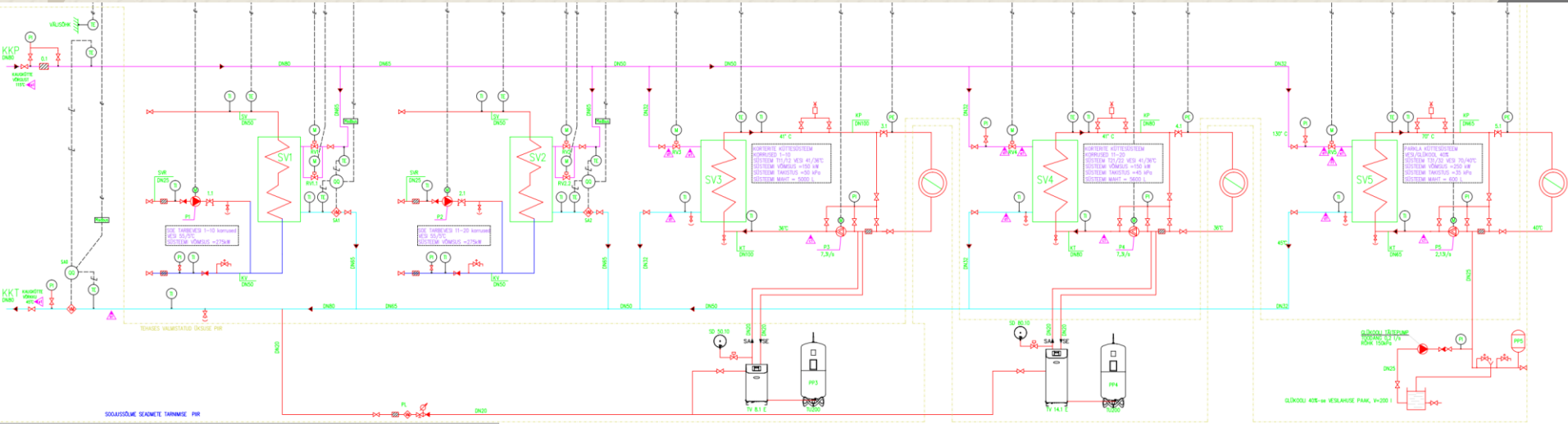

SOOJUSPUMBA POOL

KAUGKÜTE POOL

KORTERMAJA KÕRGOONE SOOJUSSÕLM

Üha rohkem kasutuse leidnud
**VAKUUM DEGOSAATORI KASUTAMINE SUURTE SÜSTEEMIDE PUHUL
KOMPRESSORIGA või pumbadega RÕHUHOIDMIS SÜSTEEMID**

BÜROOHOONE SOOJUSSÕLM , KÜTE AKTIIVSETE JAHUTUSPALKIDEGA

ERIPÄRA – MADAL SOOJUKANDA TEMPERATUURI GRAAFIK

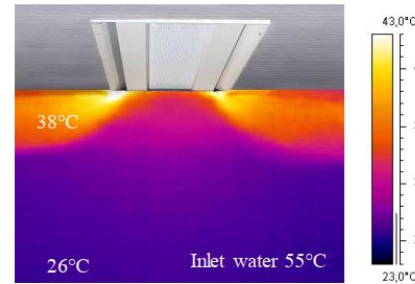
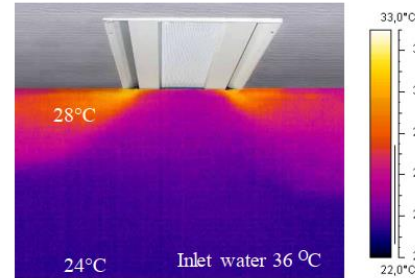
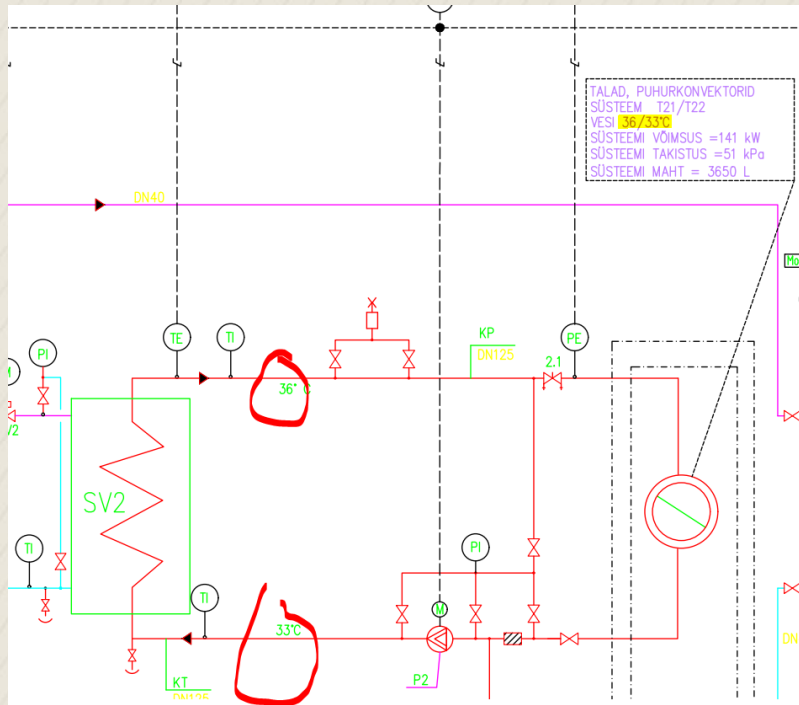

Figure 5.4 IR Measurements of a closed beam during heating mode with two different inlet water temperatures made by KTH in Sweden.

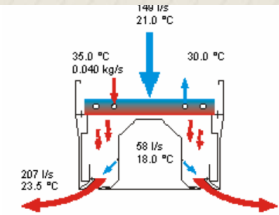

Figure 3. Typical example of an active chilled beam system operation principle in heating mode.

In the case study of exposed chilled beams in heating mode, the right design values (inlet water temperature of 35 °C) with relatively low heating output (33 W/m², floor) demonstrated excellent thermal comfort and good energy efficiency. It was also showing, that earlier given design guidelines are a good basis for design of active chilled beams in heating

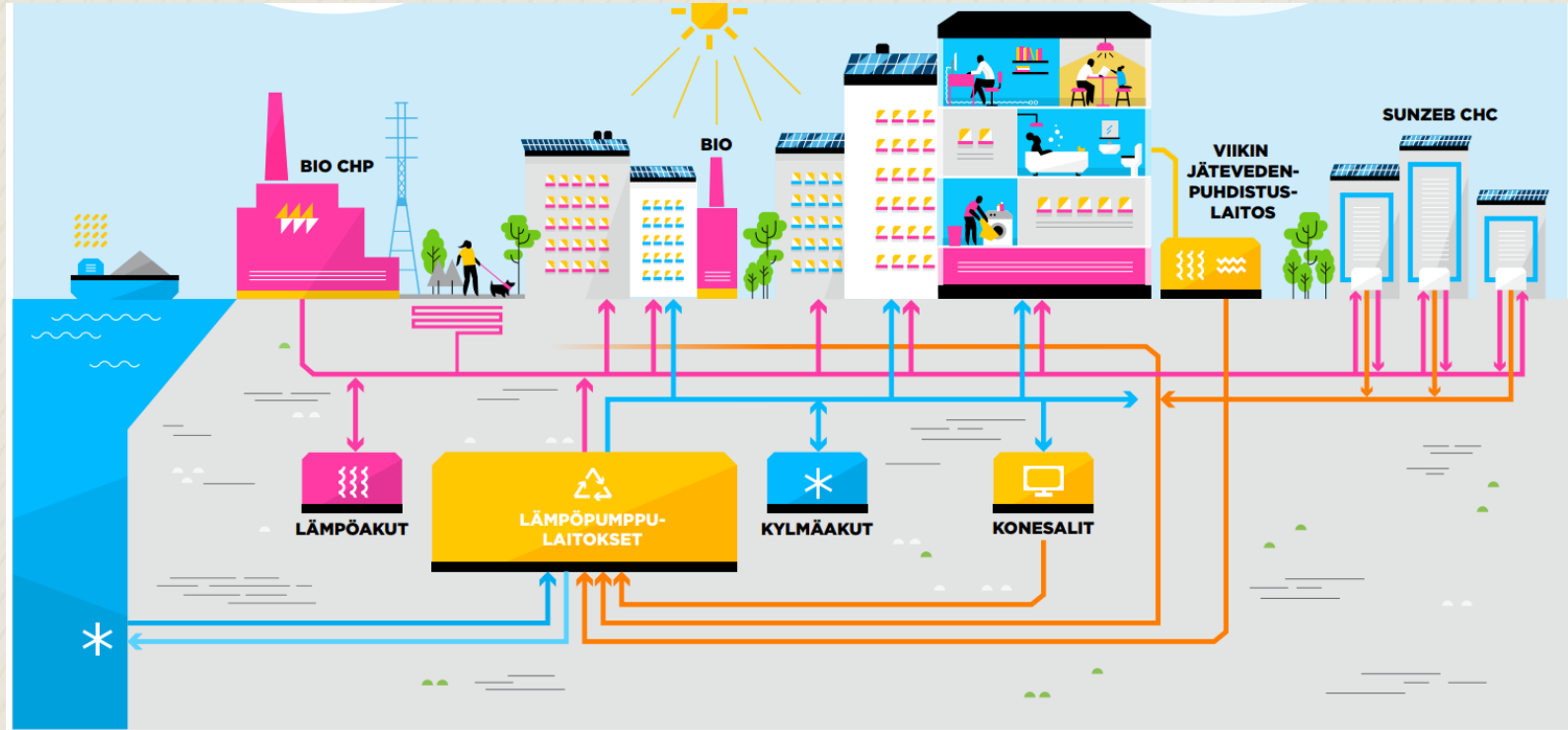
KOKKUVÕTE SISE OSA PROJEKTEERIIJA POOLT

- ROHKEM KASUTATASKE MADALAMA TEMPERATUURIGA SOOJUSKANDJAD HOONETE
- KAASAEGSETE MAJADE RUUMIDE KÜTEKOORMUSED ON ALLA 30 W/m² ENAMUS JUHTUDEL
- ERITI SUUR TÄHELEPANU TULEB PÖÖRATA ALTERNATIIVSETE SOOJUSALLKATE ÜHENDUSSKEEMIDELE
- TULEB TEHA KOOSTÖÖ UUTE MATERJALIDE JA LAHENDUSTE PUHUL
- ALATES 2019a. Vastavalt Eesti Vabariigi valitsuse määrusele „**Hoone energiatõhususe miinimumnõuded**¹“ nr 63

(4) Hoone energiatõhususe jälgimise võimaldamiseks varustatakse hoone olulise energiatarbega tehnosüsteemid energiaarvestitega. Energiaarvesti paigaldatakse nii, et eraldi on võimalik mõõta järgmisi energiakasutusi eeldusel, et süsteemi teenindab omaette soojusallikas või -vaheti:

- 1) ventilatsiooniõhu soojendamise ja ruumide kütte soojusenergia;
- 2) hoonetes, välja arvatud väikeelamutes, sooja tarbevee valmistamiseks kulunud energia;
- 3) mitteilamus valgustuse ja elektriseadmete elektrienergia;
- 4) lokaalse taastuvenergia süsteemi elektritoodang;
- 5) hoone tüüpilise kasutuse alla mitte kuuluvate tehnosüsteemide energiakasutus.

KAUGJAHUTUS

KAUGJAHUTUS

PÕHIPROBLEEM EESTIS

KAUGJAHUTUSE EESTI KEELSETE JUHENDMATERJALIDE PUUDUMINE EESTIS

KASUTASIME SOOME KEELSEID JUHENDID

LVI 34-10462 KIIINTEISTÖJEN KAUKOJÄÄHDYTYS

LVI 34-40067 KAUKOJÄÄHDYTYS

HELENA ETTEVÖTE JUHENDID

KAUGJAHUTUSEGA ÖPPE- JA KONTORIHOOONE TARTUS

Projekteeritud jahutussüsteeme arvutuslikud parameetrid

Süsteem	Kirjeldus	Võimsus (kW)	Soojuskanaja sekundaar
X21/X22	Puhurkonvektorid / jahutustalad	313	Vesi 15/18 °C
X31/X32	Ventilatsiooni seadmete jahutuspatareid	583	Vesi 8/15 °C
X41/X42	Serveriruumi jahutus	120	Vesi 15/20 °C
JS1 / JS2	Otseaurustusega jahutussüsteem	3,5 / 3,5	R410A
JS3	Otseaurustusega jahutussüsteem	1,5	R410A
JS4	Otseaurustusega jahutussüsteem	2,5	R410A

TEHNILISED TINGIMUSED

Jahutusvee parameetrid primaarpoolel:

Arvutuslik temperatuurigraafik $T_1 / T_2 = 6 / \geq 16 \text{ } ^\circ\text{C}$:

Väljastatav jahutusvee temperatuur sügisest kevadeni ($T_{\text{vällis}} < 12 \text{ } ^\circ\text{C}$)

$T_1 = 8 \dots 10 \text{ } ^\circ\text{C}$;

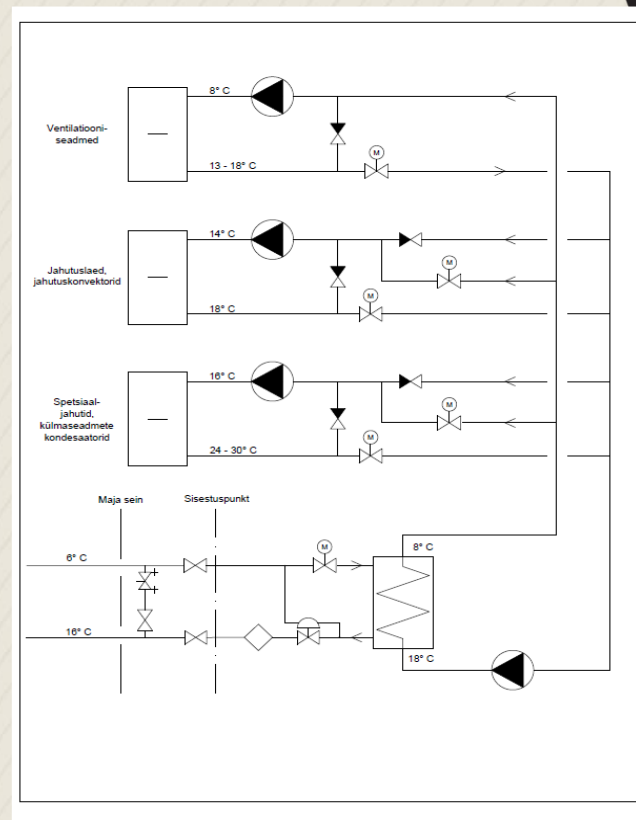
Seadmete nõutav rõhuklass PN 10 bar;

Rõhkude vahe jahutusvõrgus on piirides 0,7.. 5 bar

Jahutusvee projekteeritud minimaalne $T_1 = 2 \text{ } ^\circ\text{C}$,

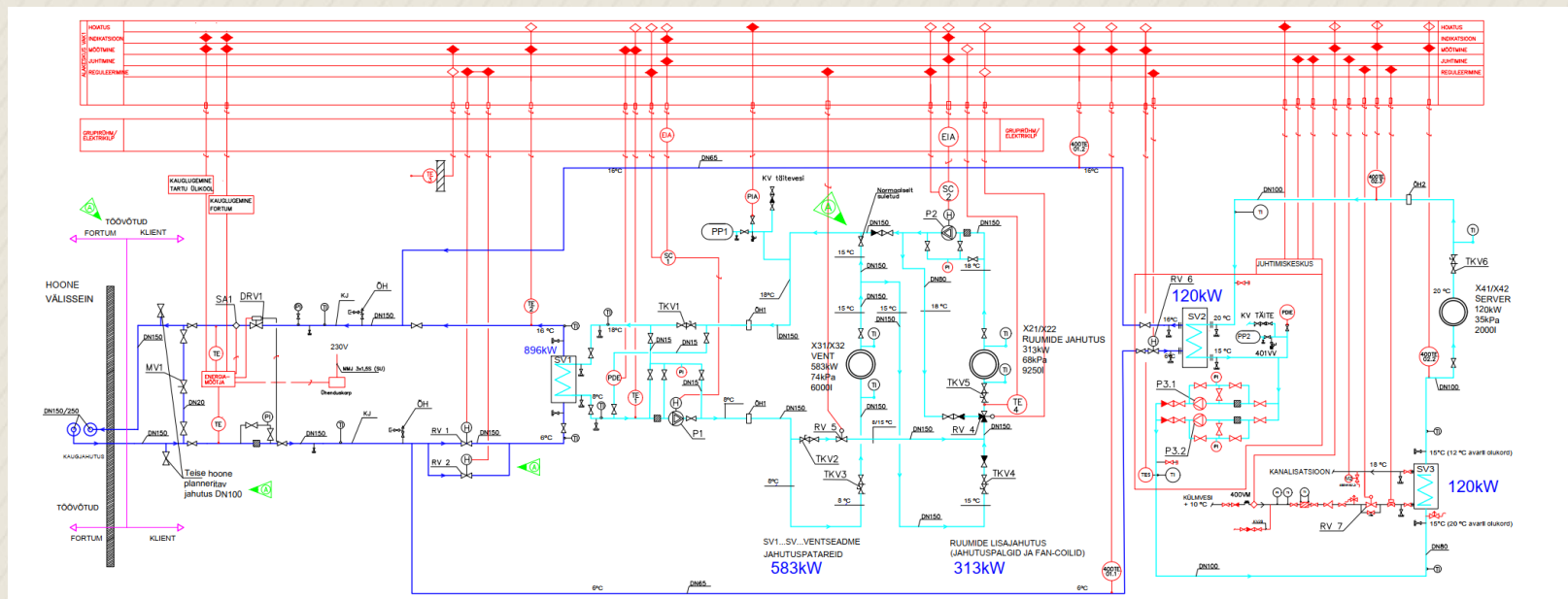
maksimaalne $T_2 = 35 \text{ } ^\circ\text{C}$

Jahutussõlme primaarpoole arvutuslik suurim rõhulang ilma energiaarvestita võib olla 0,9 bar.

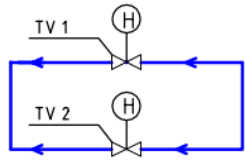
KAUGJAHUTUSEGA ÕPPE- JA KONTORIHOOONE TARTUS

LÕPLIK LAHENDUS

KAUGJAHUTUSEGA ÕPPE- JA KONTORIHOOONE TARTUS

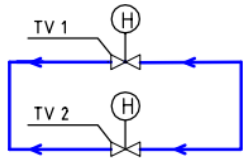
SOOME JUHENDI JÄRGI, PRIMAAR POOLEL REGULEERVENTIILIDIE VALIK

PORRAS = 1/4

PORRAS = 3/4

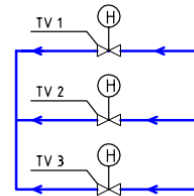
ALLE 150 KW

PORRAS = 1/3

PORRAS = 2/3

150-300 KW

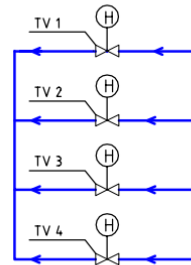

PORRAS = 1/6

PORRAS = 2/6

PORRAS = 3/6

300-2000 KW

PORRAS = 1/8

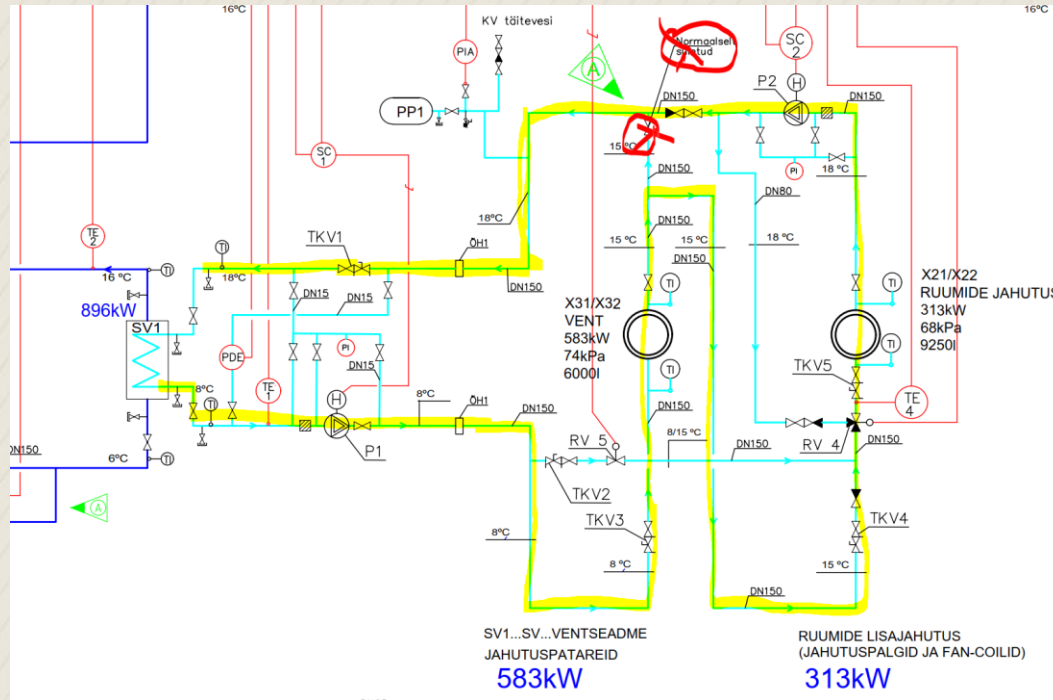
PORRAS = 2/8

PORRAS = 2/8

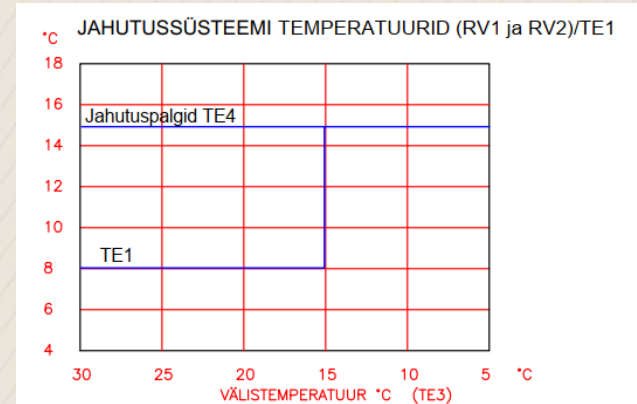
PORRAS = 3/8

YLI 2000 KW-

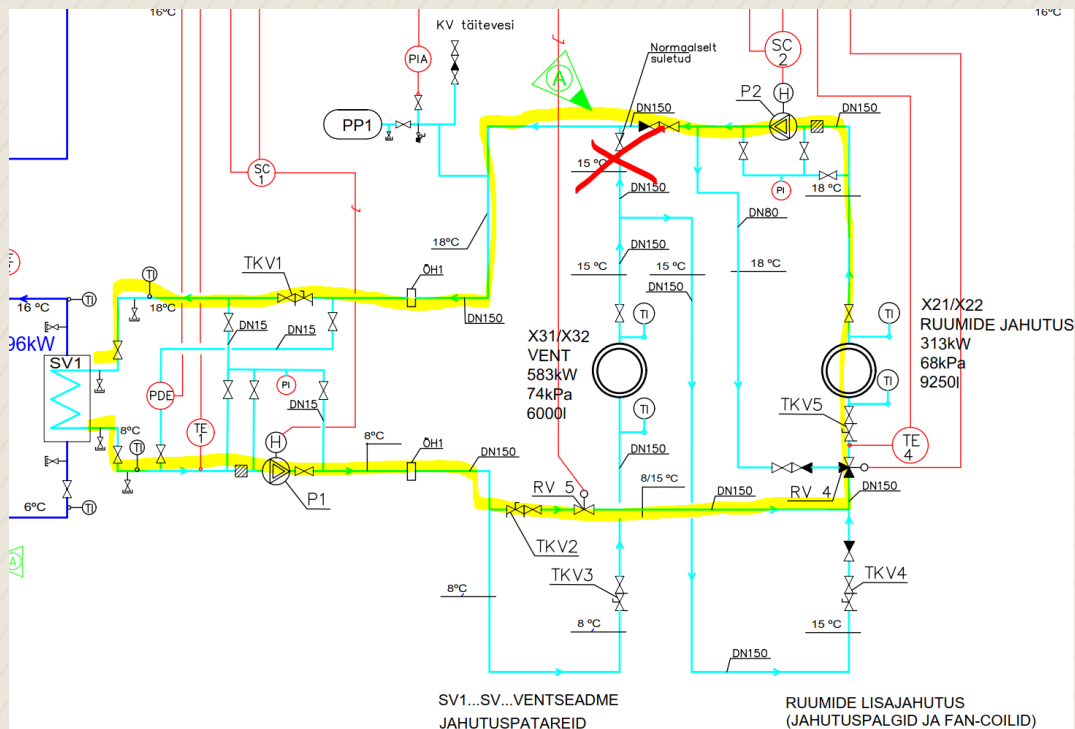
KAUGJAHUTUSEGA ÕPPE- JA KONTORIHOONE TARTUS

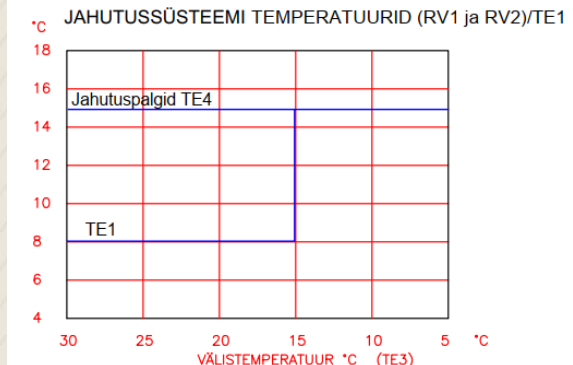
**SUVINE OLUKORD:
TÖÖTAB NII VENTILATSIOONI,
KUI KA RUUMIDE JAHUTUS**

KAUGJAHUTUSEGA ÕPPE- JA KONTORIHOOONE TARTUS

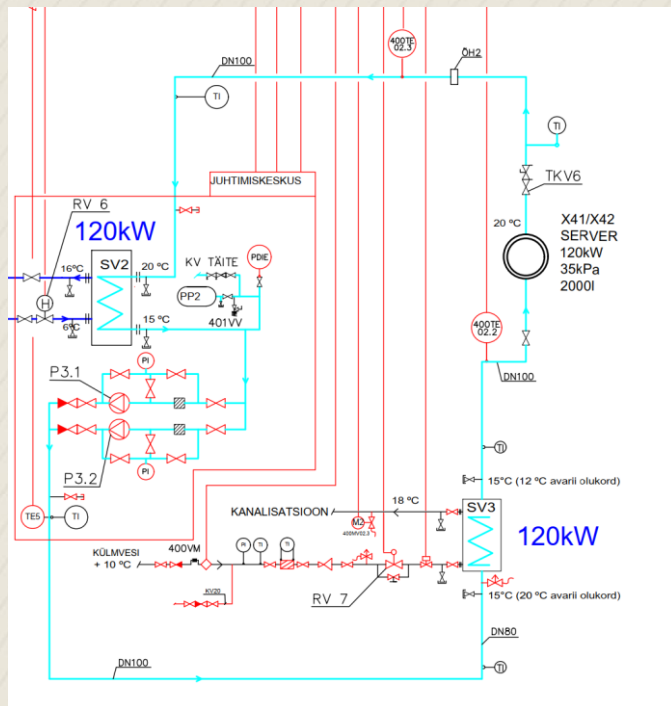

**KEVAD/SÜGIS OLUKORD:
TÖÖTAB AINULT
RUUMIDE JAHUTUS**

KAUGJAHUTUSEGA ÖPPE- JA KONTORIHOOONE TARTUS

HOONES ON REALISEERITUD, NN. SERVERI AVARII JAHUTUS KÜLMA TARBEVEEGA

SERVERIS PEAB OLEMA DUBLEERITUD JAHUTUS SÜSTEEM

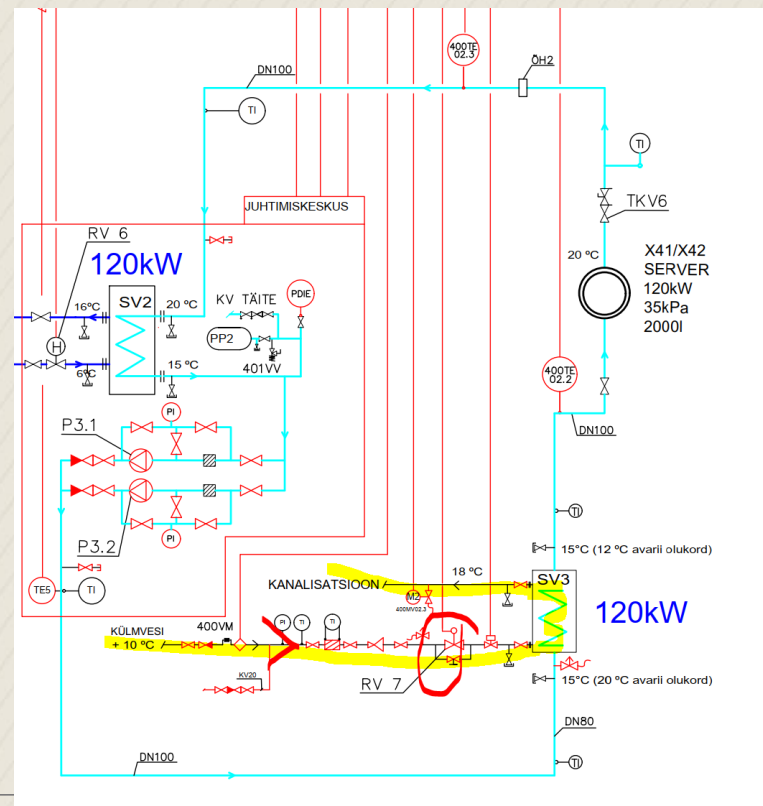
AVARII JAHUTUS REŽIIM

AVARII JAHUTUSE FUNKTSIOON :

Kui sekundaarse voolu veetemperatuurianduri 400TE02.2 järgi temperatuuril on üle + 22 ° C ja tõuseb, siis on hädaolukord ning lülitakse sisse AVARII JAHUTUS järgmiselt:

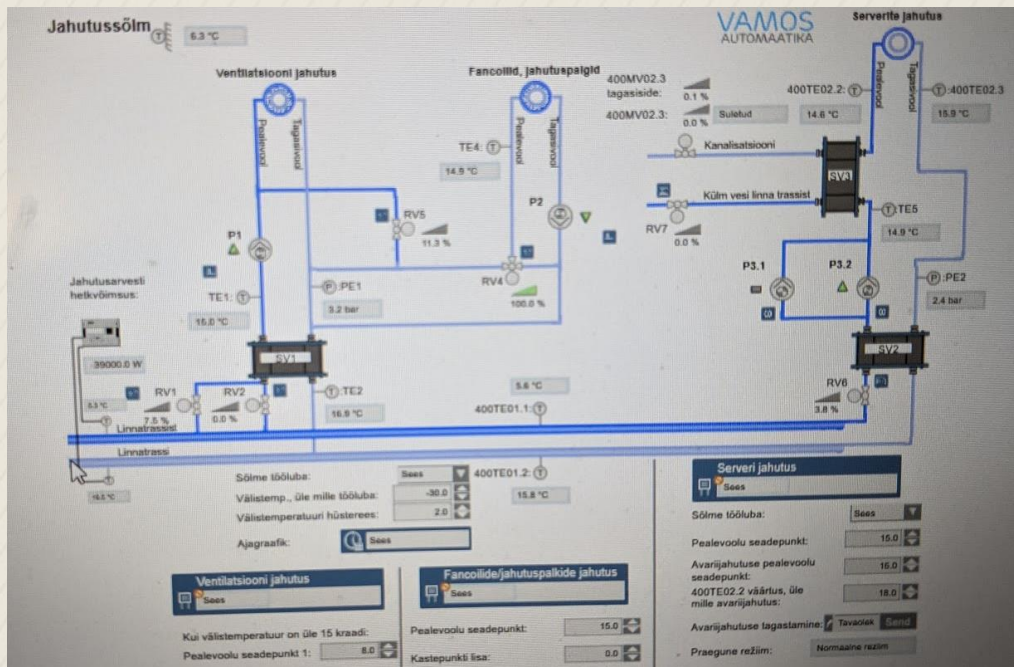
- Programm avab alternatiivjahutuse ventiili RV7 ja proportsionaalselt juhitakse reguleerventiili RV6 temperatuuranduri 400TE02.2 järgi, hoides ette nähtud väärtus (12 ° C)

Kui alternatiivne jahutus on sisse lülitatud, süsteem annab häire "alternatiivne jahutus tarbeveega veega, AVARII JAHUTUS".

MÕNED PILDID OBJEKTIST – BMS SÜSTEEM

MÕNED PILDID OBJEKTIST – BMS SÜSTEEM

900 KW KAUGJAHUTUSE SOOJUSVAHETI

KAUGJAHUTUSEGA ÕPPE- JA KONTORIHOOONE TARTUS

VIRTEX
PRECISION · SPEED · QUALITY

KAUGJAHUTUSE SÕLM

Küsimused ?

Virtex OÜ

reg. Kood: 11448057

KIRILL JERMILOV
Osmussaare 8, Tallinn,
Estonia
13811

Tel.
+372 5650 3497

Email
info@virtex.ee